

Diehtjuohkin fuolaheddjiide ja nuoraide Ungdata-guorahallama birra

Dán jagi čađahuvvo Ungdata-guorahallan joatkkaskuvllas du gielddas/fylkkas. Ulbmil lea addit buori gova nuoraid báikkálaš bajásšaddandilis. Guorahallan čađahuvvo skuvllas giđa mielde.

GUORAHALLAMA ULBMIL

- Addit nuoraide vejolašvuoda mitalit báikkálaš politihkkáriidda ja eiseválddiide mo lea bajásšaddat dál.
- Háhkát ođđa dieđuid nuoraid bajásšaddan-eavttuid birra go gielda ja fylkkagielda galget bargat dáinna ahkejoavkkuin.
- Addit vejolašvuoda buohtastahtit eará gielddaiguin ja nátionála loguiguin, ja váikkuhit dutkamii.

MAN BIRRA MII JEARAHALLAT UNGDATAS?

- Oktavuoha skuvlii, ustibiidda ja váhnemiidda
- Astoáigi ja astoáigedoaimmat
- Mediageavaheapmi
- Dearvvašvuoha, loaktin ja eallinkvalitehta
- Givssideapmi
- Njuolggadusaid rihkkun, veahkaválddalašvuoha ja gárrenmirkkot
- Váhnemiid oahppodási

MO ČAĐAHUVVO UNGDATA?

- Lea várrejuvnon okta skuvlatiibma vástidit guorahallamii.
- Guorahallan čađahuvvo elektrovnnalaččat ja galgá logget sisa Ungdata vástidansiidui soittolaš háválaskodain.
- Oahppit vástidit go russejit jearahallanskovvá. Lea vejolaš oažžut gažaldagaid lohkojuvvot jtnosit jearahallanskovis. Go dán funkšuvnna geavaha, de galgá geavahit bealljebilttuid/bealljebuncciid.

LEA EAKTODÁHTOLAŠ SEARVAT

- Guorahallan lea eaktodáhtolaš.
- Sii geat vástidit, sáhttet guođdit vástitkeahttá gažaldagaid maidda eai hálit vástidit, ja sáhttet gaskan heaitit vástideames jus dan háliidit.

MIEHTAN FUOLAHEDDJIIN

- Don gii leat vuollil 18-jahkásaš nuora fuolaheaddji, mearridat galgá go du mánna searvat guorahallamii vai ii.
- Jus háliidat iežat máná galgat searvat, de it dárbbáš dahkat maidege.
- Jus it hálit iežat máná galgat searvat, de fertet addit dieđu gulahallanoahpaheaddjái/skuvlii ovdal go guorahallan álgá.

PERSONSUODJALUS

- Oasseváldiid vástádusat meannuduvvojit oskkáldasvuodain. Dušše proševtta dutkit ja ráđdeaddit ja fitnodat mii registrere vástádusaid, oidnet buot vástádusaid.
- Li oktage sáhte identifiserejuvvot go guorahallama bohtosat almmuhuvvojit.
- Dutkandieđut main leat vejolaš eahpenjulges persondieđut, vurkejuvvot sihkaris sadjái. Jahkemolsumis vihtta jagi maŋŋá go guorahallan loahpahuvvui, anonymiserejuvvot buot dieđut.
- Ungdata-guorahallama lea OsloMet personsuodjalusáittardeaddji dohkkehan (personvernombud@oslomet.no).
- Dáhtain eai leat matge njuolga persondieđut, danne ii leat vejolaš sihkkut dahje divvut oasseváldiid dáhtaid guorahallama maŋŋá.
- NOVA meannuda dieđuid oasseváldiid miehtama vuodul.

GEARGGUSVUOHTA

Skuvldearvvašvuodabálvalus lea gearggus váldit vuostá ohppiid maŋŋá jearahallama jus oahppit dárbbášit sin.

Oahppi sáhtta váldit oktavuoda dearvvašvuodadivššáriin, sosiálaoahpaheddjiin dahje «Kors på halseniin», mii lea Rukses Ruossa veahkkebálvalus mánáide ja nuoraide.

Kors på halsen ruovttusiidu:

www.korspahalsen.no

GEAS LEA OVDDASVÁSTÁDUS UNGDATAS?

Guorahallama čađahit OsloMet
Velferdsforskningsinstituttet NOVA –
stuurragávpotunivertehta ja gárrenmirkkosuorggi
regionála gealboguovddáš (KORUS) gieldda
gohččuma vuodul.

LEAT GO DUS GAŽALDAGAT?

Váldde oktavuoda skuvllain dahje iežat regionála
KORUS:in oažžut eanet dieđuid guorahallama
birra.

Jus háliideaččat jearahallanskovi davvisámegillii,
dárogiillii dahje earjgalsgiillii, de oaččut dan go
válddát oktavuoda KORUS:in.